

افغانستان

حقوق بشر و محافظت از افراد ملکی در منازعات مسلحانه

گزارش ویژه

حملات در میرزا اولنگ، ولایت سرپل: ۳-۵ آگست ۲۰۱۷

هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان

کابل، افغانستان

آگست ۲۰۱۷

گزارش ویژه حقوق بشر یوناما: حملات بالای میرزاوونگ، ۳-۵ آگست ۲۰۱۷

عکس روی جلد از: مجیب خان / افغان ملتی میدیا

مراسم خاکسپاری و عزاداری قربانیان کشتار میرزاوونگ که در تاریخ ۱۶ آگست ۲۰۱۷ در شهر سرپل برگزار شد.

فهرست عناوین

۴..... مرور کلی

۶..... ماموریت

۶..... میتودولوژی

۸..... چارچوب های حقوقی

۹..... تلفات

۱۰..... یافته ها در ارتباط به حمله بالای قریه میرزا اولنگ

۱۰..... کشتن افرادی که از حمله محفوظ بودند

۱۲..... سایر موارد نقض حقوق بشری

۱۴..... مساعدت های بشردوستانه برای بیجا شدگان و جبران خساره به قربانیان

۱۴..... همدستی طالبان با جنگجویان محلی که خود را به داعش یا دولت اسلامی منسوب می دانند

۱۶..... نتیجه گیری

۱۶..... پیشنهادات

مرور کلی

بتاریخ ۳ ماه اگست سال ۲۰۱۷ عناصر مخالف دولت بشمول طالبان و جنگجویان محلی که خود را مربوط به داعش/دولت اسلامی اعلان نموده اند، حمله ای را بالای قریه میرزا اولنگ ولسوالی صیاد ولایت سرپل راه اندازی کردند که این جنگ الی تاریخ ۵ ماه اگست ادامه داشت. این قریه که به دروازه ولسوالی صیاد مسمی است، در عمق یک دره طولانی موقعیت دارد. دروازه جنوبی آن نزدیک به سرحد ولایت همجوار فاریاب می باشد و در فاصله ۲۰ کیلومتری سمت جنوب مرکز اداری ولسوالی صیاد قرار دارد. بیشتر از یک سال می شود که اکثریت ساحات اطراف مرکز ولسوالی در کنترل عناصر مخالف دولت است.

در قریه میرزا اولنگ، عمدتاً ملیت هزاره بودوباش دارند که اکثریت آنان مسلمانان شیعه مذهب هستند. در سال های واپسین، شماری از باشندگان مرد این قریه در تشکیل نیروهای ملیشه طرفدار دولت و پولیس محلی برای دفاع از قریه شان در برابر عناصر مخالف دولت می جنگیدند. باشندگان محل به یوناما اطلاع داده بودند که آنان از طرف عناصر مخالف دولت در محل اخطارهای مبنی بر دست کشیدن از مقاومت شان دریافت کرده بودند، که آنان این اخطارها را با مسولین محلی دولتی شریک ساختند و بر اساس گزارش ها این مسولین آنان را ترغیب کردند که به این اخطارها تسلیم نشوند. مقامات محلی ادعا نمودند که آنان حکومت مرکزی را از حملات بالقوه بالای ولسوالی صیاد و تاثیرات ناگوار آن بر افراد ملکی در صورت عدم اعزام نیروهای کمکی به ساحه آگاه کرده بودند. طالبان بگونه ای علنی گفتند که انگیزه حمله بالای میرزا اولنگ مقاومت دوامدار باشندگان آن محل و وابسته بودن آنان به حکومت افغانستان بوده است.

یافته های اولیه یوناما نشان می دهد که در فاصله میان ۳ تا ۵ ماه اگست سال ۲۰۱۷، عناصر مخالف دولت که بر اساس گزارشات منابع محلی مربوط سرپل و ولایات همجوار آن بودند، در جریان حملات بالای میرزا اولنگ، حد اقل ۳۶ تن را کشتند که شامل افراد ملکی و هم افراد خارج شده از صف محاربه می شدند. این رقم شامل کشتار عمدی یک گروه ۱۸ نفری می باشد که شامل افراد ملکی و ملیشه های طرفدار دولت بودند و زمانیکه تلاش داشتند تا از گوشه ی شمالی قریه فرار نمایند، نخست توسط عناصر دولت متوقف ساخته شدند و بعداً توسط آنان به منطقه نزدیک انتقال گردیدند. بر اساس گزارش ها سایر افراد به شمول یک خانم زمانی کشته شدند که می خواستند از ساحات دیگر قریه فرار نمایند.

این کشتارها که توسط چندین منبع معتبر تایید شده است، تخطی از قانون بشردوستانه بین المللی محسوب می شود و حتی می تواند که در ردیف جرایم جنگی نیز بشمار آید زیرا ظاهراً کشتار و هدف قرار دادن عمدی این افراد ملکی و هم چنان افراد خارج شده از صف محاربه، زمانی صورت گرفته است که آنان تحت سلطه ی گروه متخاصم قرار داشتند. در قضاة اول (افراد ملکی در حال فرار)، اینگونه حملات تخطی از اصل تفکیک و تمایز قانون بشردوستانه بین المللی بوده که شدیداً حملات مستقیم بالای افراد ملکی و اهداف ملکی را منع قرار می دهد. در قضیه دوم، (کشتن افرادی که تحت سلطه ی گروه متخاصم قرار دارند)، این گونه حملات صرف نظر از اینکه بالای افراد ملکی صورت گرفته، افراد ملکی که بطور مستقیم در مخاصمات سهم گرفته اند (ملیسه ها) و یا طرفین درگیر منازعه بوده اند، قتل محسوب می شود.

بر خلاف اعلامیه طالبان که در آن به کشتن ۲۸ تن جنگجویان طرفدار دولت در جریان محاربه، اشاره شده بود، معلومات و گزارش های که توسط یوناما بازبینی شده است، نشان می دهد که اکثریت افراد کشته شده در میرزا اولنگ افراد ملکی و افراد خارج شده از صف محاربه بودند که بعد از فروکش کردن منازعه، به قتل رسیده اند.

در حالیکه یوناما معلومات مبنی بر تایید ادعاهایی که انگیزه حمله بالای این قریه قومی و یا فرقه ای بوده باشد، دریافت نکرده است، ادعاها در مورد ابعاد فرقه ای بودن کشتار افراد ملکی و افراد خارج شده از صف جنگ، نیازمند تحقیقات بیشتر توسط مسولین ذیصلاح است. بخش عمده این کشتار زمانی صورت گرفت که جنگ خاموش گردیده بود و فامیل ها داشتند فرار می کردند. این قضاوت با نمونه حملات و بیانیه های که توسط افرادی که به داعش/دولت اسلامی بیعت نموده اند، مطابقت دارد که مسولیت همچو کشتار عمدی افراد و تجمعات شیعیان در افغانستان و سایر نقاط، بشمول این واقعه، را می پذیرند.^۱ یوناما تاکید می کند که از لحاظ نظامی کشتن افراد ملکی و افراد خارج شده از صف محاربه هیچگاه توجیه شده نمی تواند.

عناصر مخالف دولت اجساد کشته شدگان را تا بیشتر از یک روز در چند محل بر روی زمین گذاشتند که بعداً آنان یک گروه ده نفری مردان را موظف کردند تا اجساد را دفن کنند. یک تن از این مرد ها، در مصاحبه با یوناما چنین اظهار نمود که بعضی از اجساد در چنان حالتی بودند که آنان نمی توانستند آنها را انتقال دهند. در نتیجه، اجساد با خاک پوشانیده شدند و در دو گور دسته جمعی به مدت ده روز در دره میرزا اولنگ گذاشته شدند. نیرو های امنیتی افغان

^۱ قابل دسترس است در: https://twitter.com/Terror_Monitor/status/897176678438289408

به تاریخ ۱۴ آگست قریه را دوباره تحت کنترل خود در آوردند، یک روز بعد اجساد از قبر بیرون کشیده شده و به شهر سرپل انتقال داده شدند.

ماموریت

این گزارش طبق ماموریت یوناما بر اساس قطعنامه ۲۳۴۴ (۲۰۱۷) شورای امنیت سازمان ملل، به منظور "نظارت بر وضعیت افراد ملکی، هماهنگی تلاش ها به هدف اطمینان از محافظت آنها، تقویت پاسخ دهی و همکاری در تطبیق کامل آزادی های بنیادی و مقررات حقوق بشری مندرج در قانون اساسی افغانستان و معاهدات بین المللی که افغانستان عضو آن ها می باشد تهیه شده و در همین راستا تحقیقات حقیقت یابی خود در خصوص حملات قریه میرزا اولنگ را روی دست گرفت. این گزارش حاوی یافته های یوناما بوده و جهت پیشبرد ماموریتش، توصیه های را ارائه می دارد.

میتودولوژی

از ۵ تا ۱۶ ماه آگست، یوناما تحقیق جهت حقیقت یابی در رابطه به حمله میرزا اولنگ را انجام داد. منابع اولیه اطلاعات برای این گزارش معلومات دست اول است که در جریان ماموریت حقیقت یابی در شهر سرپل و ولسوالی صیاد بتاریخ ۱۰ ماه آگست به دسترس تیم حقوق بشر یوناما قرار داده شد. یوناما با ۴۰ فرد بیجا شده از قریه میرزا اولنگ که شامل چندین شاهد عینی می شدند، مصاحبه نمود و با مقامات دولتی و امنیتی در سطح ولسوالی و ولایت ملاقات کرد. یوناما دست کم ۲۵ مصاحبه مفصل که بیشتر آن توسط تلفون با افراد بیجا شده و مقامات دولتی و امنیتی صورت گرفته را نیز انجام داد. بیشتر مصاحبه های تلفونی با سران محلی و افرادی که خانواده های شان در قریه مزاراولنگ بودباش داشته و افرادی که در آنجا کار می نمودند، صورت گرفت. سن افرادی که در این مصاحبه ها شرکت نمودند، از ۸ تا ۹۰ سال بود و ترکیب متوازی از مردان و زنان بودند.

یوناما با کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در سرتاسر این روند تحقیق در سطح ملی و محلی مشورت نمود. از گزارش های رسانه ای و دیگر گزارش ها به حیث اساس در مرتب ساختن سوالات کار گرفته شد، اما منیث منبع اطلاعاتی بر آنها تکیه نشده است. همچنین از تصاویر ماهواره ای برای تحلیل جغرافیای منطقه کار گرفته شده است.

به منظور تایید هویت و حالت هر یک از ۳۶ تن قربانیان کشته شده، یوناما با منابع متعدد تماس گرفته و وضعیت هر فرد قربانی بر اساس اشتراک و یا عدم اشتراک در منازعه مسلحانه، تحلیل گردیده است. همچنین، یوناما یافته هایش در مورد اجساد که در تاریخ ۱۵ ماه اگست به سرپل انتقال یافته را با ریکارد شفاخانه ها مقایسه نمود. کشته شدگان و مجروحین ملکی کسانی شناخته شدند که هیچ احتمال آن نمی رفت که اعضای ملیشه های طرفدار دولت و پولیس محلی افغانستان باشند و طبق گفته های منابع، آنان افراد ملکی (زنان، اطفال و مردانی که بیش از ۶۰ سال عمر داشتند) بودند. یوناما مردانی که در گروه سنی ۱۸ تا ۵۵ سال قرار داشتند، را پس از تایید ملکی بودن آنان توسط منابع مستقل متعدد، افراد ملکی محسوب نمود.

در بعضی موارد، یوناما، بر اساس روش و اسلوب معمولش که نیاز به سه نوع منبع مستقل دارد، نتوانست حالت ملکی بودن بعضی از مردان بالغ را تایید نماید.^۲ بنابر این، این گزارش رقم نهایی و تایید شده قربانیان ملکی این رویداد را فراهم نمی سازد.^۳ با وجود تمام تلاش ها برای رسیدن به دقت مطلق، یوناما مدعی نیست که ارقام ارائه شده در این گزارش مکمل بوده و بنا بر محدودیت های مربوط به محیط عملیاتی، یوناما می پذیرد که احتمالاً شمار قربانیان این رویداد کمتر گزارش داده شده باشد.

یوناما ادعا نمی کند ظرفیت تصمیم گیری حقوقی در مورد ارتکاب جرایم جنگی (چنانچه در قانون بین المللی از آن تعریف شده است) را دارد و نه هم تلاش دارد تا بدیلی باشد برای سیستم عدالت جزایی. نظارت از محافظت از غیر نظامیان که توسط یوناما راه اندازی شده است با استفاده از روش های پذیرفته شده بین المللی حقوق بشر صورت گرفته تا پیرامون مسایل مربوط به تحفظ غیر نظامیان اطلاعات موثق و معتبر فراهم سازد.

یوناما یافته های این گزارش ویژه را ارائه نموده تا حکومت را در راستای ادای فرایضش منجیث مسئول اول در تامین امنیت شهروندان کمک کند و دولت را تشویق نماید تا در حفاظت افراد ملکی از آسیب ها، اقدامات جدی تر را روی دست گیرد و کسانی که مسئول تخلف از قوانین بین المللی و قوانین افغانستان هستند را پاسخگو قرار دهد.

^۲ برای معلومات بیشتر، بخش میتودولوژی گزارش های شش ماهه و سالانه یوناما در مورد محافظت از افراد ملکی در منازعات مسلحانه، در این وب سایت ملاحظه شود:

<https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports>

^۳ یوناما انتظار دارد که شمار نهایی قربانیان ملکی این حمله در گزارش سالانه سال ۲۰۱۷ یوناما پیرامون محافظت از افراد ملکی در منازعات مسلحانه که در اوایل سال ۲۰۱۸ به دسترس مردم قرار خواهد گرفت، نشر گردد.

چارچوب های حقوقی

موقف یوناما در مورد جنگ جاری در افغانستان این است که این یک منازعه داخلی بوده، میان نیروهای مسلح طرفدار دولت افغانستان و گروه های مخالف مسلح غیر دولتی می باشد. ماده ۳ مشترک در چهار کنوانسیون ۱۹۴۹ ژنیو که در مورد منازعات مسلحانه داخلی می باشد، خشونت علیه جسم و حیات انسان از جمله قتل، معیوب ساختن، رفتار بیرحمانه و شکنجه، گروگان گیری و همچنان هتک حرمت به کرامت انسانی، اعدام های فرا قانونی در هر زمان و مکان در رابطه با افرادی که در خصومت ها به طور فعال شرکت نداشته باشند، به شمول افراد ملکی و افراد خارج شده از جنگ که تحت تسلط گروه متخاصم قرار دارد را صریحاً ممنوع قرار می دهد.

قتل هم به همان اندازه، مطابق به ماده ۴ پروتوکول الحاقی دوم کنوانسیون های ژنیو و قانون عرفی بشردوستانه بین المللی قابل تطبیق بر منازعات مسلحانه داخلی، ممنوع می باشد. حملات مستقیم بر غیر نظامیان و اهداف ملکی به شمول حمله بر افراد ملکی در حال فرار، مطابق به قانون عرفی بشردوستانه بین المللی قابل تطبیق بر منازعات مسلحانه داخلی، با توجه بیشتر به اصل تمایز و تفکیک که بیان می دارد "گروه های درگیر در منازعه باید در تمام اوقات، بین جنگجویان و غیر نظامیان تفکیک قابل شوند" ممنوع می باشد. حملات باید صرفاً جنگجویان را مورد هدف قرار دهد. افراد غیر نظامی نباید مورد هدف حملات قرار گیرند.

با توجه به محافظت افراد ملکی از حملات مطابق قانون بشردوستانه بین المللی، یوناما تاکید می ورزد افرادی که از حملات محفوظ شمرده می شوند شامل کسانی نیز می باشند که در جنگ شرکت ندارند و این تحفظ بر افراد ملکی و گروه های درگیر تطبیق می گردد، به شرطی که آنها در شرایطی به قتل رسیده باشند که تحت تسلط و کنترل گروه مخالف قرار گرفته باشند.

اساسنامه روم محکمه بین المللی جنایی، جرایم جنگی در منازعات مسلحانه داخلی را تخطی جدی از ماده ۳ مشترک و دیگر قوانین و عرف قابل تطبیق بر منازعات مسلحانه داخلی دانسته که مورد اخیر شامل حملات عمدی علیه مردم غیر نظامی و یا علیه افراد ملکی که به طور مستقیم در خصومت ها دخیل نیستند، می باشد. منع قتل، که کشتار عمدی

افراد ملکی و اشخاصی که در جنگ شرکت ندارند شمرده می شود، نیز یک اصل قانون عرفی بشردوستانه بین المللی قابل تطبیق بر منازعات مسلحانه داخلی می باشد.^۴

گروه های درگیر مسئول اند تا تمام تدابیر ممکنه را روی دست گیرند تا از فاسد شدن اجساد جلوگیری شده و در مطابقت با پروتوکول الحاقی ۲ کنوانسیون های ۱۹۴۹ ژنیو و قانون عرفی بشردوستانه بین المللی، اجساد را باحرمت دفن نمایند.^۵

تلفات

یوناما هویت ۳۶ کشته و دو مجروح در حملات قریه میرزا اولنگ در روز های ۳ تا ۵ ماه اگست را تصدیق نمود. منابع محلی تایید نمودند که در میان ۳۶ کشته، هفت تن از ملیشه های طرفدار دولت، یک تن پولیس محلی افغانستان و یک سرباز اردوی ملی کشور شامل بودند.

در باره متباقی ۲۷ تن کشته شده، یوناما شواهد کافی برای نتیجه گیری در دست دارد که اکثر این قربانیان، افراد غیر نظامی بوده اند.^۶

قربانیان ملکی این حملات شامل یک زن، چهار پسر بین سن ۱۳ تا ۱۷ و ۱۳ مرد بالاتر از عمر ۶۰ سال بودند. دو تن از مجروحین شامل یک مرد بالغ و یک پسر بود.

بعضی از گروه های مردان که مفقود پنداشته می شدند، بیش از یک هفته بعد از این رویداد، که در جریان فرار شان تا چند روز در مناطق دور پنهان شده بودند، به سرپل برگشتند.

^۴ ماده ۳ مشترک کنوانسیون های ژنیو خشونت علیه جسم و حیات انسان ، به ویژه هر نوع قتل غیر نظامیان و اشخاصی که در جنگ دخیل نیستند را ممنوع قرار می دهد. خشونت علیه زندگی ، آی سی آر سی. ملاحظه شود اصل ۸۹ ، مطالعه قانون عرفی بشردوستانه بین المللی آی سی آر سی. برای تعریف های حقوقی و تفصیلات بیشتر پیرامون قانون بشردوستانه بین المللی و چهارچوب های قانون جنایی بین المللی قابل تطبیق بر محافظت از غیر نظامیان در افغانستان ، ملاحظه شود ، چهارچوب های حقوقی ضمیمه گزارش های دوامدار یوناما در مورد محافظت از افراد ملکی ، به طور مثال ، گزارش شش ماهه افغانستان پیرامون محافظت از افراد ملکی در منازعه مسلحانه: ۲۰۱۷ ، ص ۶۲

^۵ ملاحظه شود: پروتوکول ۲ الحاقی کنوانسیون های ۱۲ اگست ۱۹۴۹ ژنیو ، ۸ جون ۱۹۷۷ ، ماده ۸: قواعد ۱۱۳ ، ۱۱۴ ، ۱۱۵ ، مطالعه قانون عرفی بشردوستانه بین المللی آی سی آر سی.

^۶ ملاحظه شود: بخش میتودولوژی

یافته ها در ارتباط به حمله بالای قریه میرزا اولنگ

کشتن افرادی که از حمله محفوظ بودند

بر اساس معلومات دست داشته در زمان نشر این گزارش، یوناما چنین نتیجه گرفت:

عناصر مخالف دولت به تاریخ ۳ ماه اگست سال ۲۰۱۷، از چندین جانب از طریق کوه های چهارطرف، بر قریه میرزا اولنگ یورش بردند. طالبان و جنگجویان گروه داعش با ملیشه های طرفدار دولت و پولیس محلی افغانستان تا بیش از یک روز درگیر شدند و پوسته های امنیتی اطراف قریه را هدف قرار دادند. در جریان درگیری، چند پوسته از نیروهای امنیتی افغانستان کمک محدودی بدست آورد، اما به دلیل تعداد ناکافی افراد، نتوانستند حمله مهاجمان را دفع سازند.

درگیری تا بیش از ۲۴ ساعت ادامه یافت و آخرین پوسته امنیتی پولیس محلی افغانستان در صبحگاه روز شنبه ۵ اگست به تصرف عناصر مخالف دولت در آمد.

زمانیکه سقوط آخرین پوسته امنیتی حتمی به نظر آمد، ملیشه های طرفدار دولت به اهالی قریه هشدار دادند و آنان حوالی ساعت ۱۱ شب جمعه ۴ اگست فرار از قریه را آغاز نمودند. کمی بعد از سقوط آخرین پوسته امنیتی، ملیشه های طرفدار دولت عقب نشینی نمودند و شماری از آنان با فامیل های شان فرار کردند.

بین ساعات ۱۱:۰۰ شب جمعه تاریخ ۴ اگست و ۰۵:۰۰ صبح روز شنبه ۵ اگست، بسیاری ساکنان منطقه که شامل بیش از ۴۵۰ خانواده بودند، از طریق سرک های خامه یا پیاده رو که به سمت شمال دره بطرف مرکز اداری ولسوالی صیاد امتداد دارد، فرار کردند. برخی از خانواده ها توسط وسایط دولتی یا شخصی که از شهر سرپل برای شان فرستاده شده بود منتقل گردیدند در حالیکه برخی دیگر پای پیاده فرار کردند.

طوری که شاهدان گفتند عناصر مخالف دولتی تحت امر یک قوماندان محلی که خود را به داعش نسبت می دهد، اداره آخرین پسته تلاشی را که در شمال قریه موقعیت داشت، بدست می گیرند. در حوالی ساعات ۰۵:۰۰ صبح تاریخ ۵ اگست، برخی از این جنگجویان گروهی از مردم را که از قریه فرار می کردند متوقف ساختند. این گروه مشتمل بر جنگجویان شبه نظامی طرفدار دولت همراه با خانواده های شان و سایر افراد ملکی بودند. تعداد زیادی از شاهدان عینی موثق، به یوناما گزارش دادند که عناصر مخالف دولت زنان و اطفال را از گروه جدا کرده و آنان را به یک منزل

محلی انتقال دادند. آنانی که یوناما با ایشان مصاحبه کرد اظهار داشتند که عناصر مخالف دولت مردان این گروه را که تعداد زیادی از افراد ملکی هم در بین شان بود، به یک موقعیت نزدیک برده و آنان را به ضرب گلوله به قتل رساندند. چینی که این اشخاص به قتل رسیدند، آنها تحت تسلط عناصر مخالف دولت قرار داشتند، بنابراین حتی آنانی که شامل افراد ملکی هم نمی شدند منحصیث افراد خارج از محاربه در برابر حمله محفوظ بودند.

افراد ملکی، به شمول یک زن و چهار طفل هم در جریان جنگ زمینی کشته شدند. این حمله شامل تیراندازی بدون تفکیک بطرف گروه هایی از مردم صورت گرفته که به وضاحت، افراد ملکی در بین شان وجود داشت.

مذاکراتی با میانجیگری بزرگان قومی با طالبان جهت رهایی باشندگانی که در قریه باقی مانده بودند در روز های بعدی صورت گرفت: به تاریخ ۱۰ آگست، گزارش شد که تمام باشندگان میرزا اولنگ قریه را ترک کرده و اکثریت شان در شهر سرپیل اقامت کرده و برای خود در مساجد یا در خانه های اقارب شان سر پناه یافتند.

دولت قوای نظامی را در ساحه متذکره اعزام کرد تا ساحه را دوباره آزاد سازد و به تاریخ ۱۴ آگست دولت از طریق شبکه های اجتماعی تکمیل شدن این عملیات را اعلام کرد. به گفته دولت، به علت احتیاط از این که مبادا عناصر مخالف دولت ماین ها را قبل از ترک این روستا جاسازی کرده باشند، عملیات پاکسازی زمان زیادی را در بر گرفت.

چندین منبع معتبر، به شمول شاهدان عینی که واقعه را به چشم دیده بودند، محلی را تایید کردند که در آن ۱۸ تن از سوی عناصر مخالف دولت، که تحت امر یک قوماندان محلی که خود را به داعش یا دولت اسلامی منسوب می سازد، به شکل گروهی به قتل رسیده بودند. یوناما گزارشات منظمی را دریافت کرده که اجساد در موقعیتی نزدیک به قریه قرار داشتند و یک گروه تقریباً ۱۰ نفری از مردم محل را جهت دفن آن ها موظف کرده بودند و بر آنان امر شده بود تا اجساد را از قریه خارج نسازند. برخی از این اجساد در وضعیتی قرار داشتند که به جای دیگر قابل انتقال نبودند، بنابراین مردم محل آن ها زیر خاک کردند.

این گزارشات زمانی تأیید شد که نیرو های ملی امنیتی افغان به کمک مردم منطقه، محلی که اجساد ۱۸ تن در آن دفن شده بود را شناسایی و جسد ها را از زیر خاک بیرون آوردند و همچنان اجساد بیشتری را از ساحات دیگر به تاریخ ۱۵ آگست ۲۰۱۷ (۲۴ اسد ۱۳۹۶) از خاک زمانی بیرون کردند که قریه متذکره و ساحات پیرامون آن تحت اداره دوباره دولت افغانستان در آمد.

نیروهای ملی امنیتی افغان اجساد را در حضور رسانه های محلی و یک نفر نماینده کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و مردم محل از زیر خاک بیرون کشیدند.^۷ یوناما گزارشات متعددی را در رابطه به موجودیت قبر دیگری دریافت کرد که در آن هشت جسد دفن شده بود، همچنان گزارشات را دریافت کرد که از موجودیت حداقل چهار قبر انفرادی جداگانه حکایت داشت. شخصی که هشت نفر را در یک قبر دفن کرده بود به یوناما گزارش داد که به نظر می رسد که این افراد در موقعیت های مختلف به قتل رسیده بودند.

در ۱۴ آگست والی سرپل از خانواده های کشته شده گان درخواست کرد الی حضور یافتن رسانه ها و سازمان های حقوق بشر انتظار بکشند تا در موجودیت آنها نبش قبر اجساد صورت گیرد. در ۱۵ آگست، نامبرده امر کرد اجساد دریافت شده در داخل یا اطراف قریه را از زیر خاک بیرون کرده و به شهر سرپل جهت آمادگی برای دفن مناسب، منتقل سازند، به استثنای دو جسد که وضعیت شان مانع انتقال شان می گردید هر دو جسد مطابق به مراسم اسلامی در همین ساحه دفن گردید و مراسم فاتحه خوانی در ۱۶ آگست، برای باقی قربانیان در شهر سرپل برگزار گردید. نبش قبر و انتقال اجساد به سرعت انجام شد زیرا گزارش رسیده بود که عناصر مخالف دولت پلان داشتند حمله دیگری را سازماندهی نمایند. طبق گزارش، طالبان در ساعات نخستین روز ۱۶ آگست در حالیکه باشندگان میرزا اولنگ در مراسم خاک سپاری اجساد در شهر سرپل حضور داشتند، دوباره وارد ساحه شده بودند. علیرغم نیاز امنیتی برای نبش سریع اجساد، اطلاعات واصله به یوناما حاکی بود، اجساد که از روستای میرزا اولنگ، بدون بررسی دقیق طب عدلی و مراحل مربوطه تحقیق قانونی که برای نبش قبر های دسته جمعی یا قبر انفرادی که در آن اتهامات جرایم وجود داشت باید مد نظر گرفته می شد، از زیر خاک بیرون آورده شدند.

در ۱۵ آگست لوی سارنوال تیم ارشدی را از دفتر لوی سارنوالی و وزارت امور داخله موظف ساخت تا حمله متذکره را بررسی نماید.

سایر موارد نقض حقوق بشری

سربریدن: اتهامات وارد است که برخی از قربانیان سربریده شده بودند. طبق گزارش شاهدان عینی و اطلاعاتی که یوناما از شفاخانه سرپل دریافت کرده، اکثریت اجساد به همین شفاخانه منتقل شده بود، هیچ سندی مبنی بر تأیید این اتهامات وجود ندارد.

^۷ مصاحبه های تلفونی یوناما با مقامات دولتی محلی، نماینده کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و شاهدانی که حین نبش اجساد حضور داشتند.

خشونت های فرقه یی: یوناما گزارشات متعدد و معتبری را از زنان و مردان دریافت کرده که عناصر مخالف دولت (بویژه آنانی که خود را داعش معرفی می کنند) بیانیه های ضد شیعه ایراد کرده و آنان را نیمه مسلمان و کافر خطاب کرده اند. همچنان، یوناما اتهاماتی را دریافته که مسجد محلی حسینیه از طرف عناصر مخالف دولت منهدم یا سوختانده شده است. با آنانی که یوناما مصاحبه انجام داده مکرراً گفتند که مسجد متذکره نه منهدم و نه سوختانده شده است.

خشونت های جنسی مرتبط با جنگ و سایر سوء استفاده ها در رابطه با زنان: یوناما صحت و سقم اتهامات رسانه ها مبنی بر اختطاف تعداد زیادی از زنان یا گروگان گیری ایشان را نتوانست تثبیت کند. به همین سان، هیچ گزارشی مبنی بر خشونت جنسی را نیز تأیید کرده نتوانست. در جریان مصاحبه ها با یوناما، باشندگان روستای میرزا اولنگ به گونه متداوم اتهامات خشونت جنسی و اختطاف زنان و دختران را رد کردند.

یوناما گزارشات منظمی مبنی بر این که عناصر مخالف دولت زنان را از مردان جدا کرده و آنان را با تعداد زیادی از زنان دیگر در یک خانه، قبل از آن که برای شان اجازه برگشت به خانه های خود شان را بدهند، نگهداری کرده بودند را دریافت کرده است. در برخی از موارد عناصر مخالف دولت خانه ها را تلاشی کرده مردان را باخود برده و زنان و اطفال را رها کرده اند. عناصر مخالف دولت، همچنان بعضی از خانه ها را اشغال کرده و از زنان خواستند برای شان غذا تهیه کنند. با زنانی که یوناما مصاحبه انجام داده اظهار داشتند که با آنان (زنان) در اکثر موارد برخورد احترامانه صورت گرفته، هر چند بعضی از زنان گفتند که عناصر مخالف دولت آن ها را هشدار داده (تهدید به مرگ) تا بطرف شان نگاه نکرده و روی شان را براساس دستورات اسلامی پیوشانند زیرا نگاه کردن شان بطرف مردان نامحرم "غیر اسلامی" بوده و نباید روی خود را در محضر عام نشان دهند.

تأثیر بالای آموزش: مکاتب بعد از شروع جنگ بسته شدند. طبق گزارشی که از ریاست تعلیم و تربیه دریافت شد، دو مکتب مختلط (یک لیس و یک مکتب ابتدائیه) بسته باقی مانده که تقریباً ۷۵۰ دانش آموز (۳۷۰ پسر و ۳۷۸ دختر) را متأثر ساخته است.^۸

تأثیر بالای مراقبت های صحی: در این ساحه یک مرکز صحی وجود دارد و طبق اطلاعاتی که از ریاست صحت عامه دریافت شده این مرکز صحی بعد از اینکه جنگ آغاز شد مسدود شد؛ کارمندان صحی توانستند بدون صدمه فرار کنند.

^۸ در زمان انتشار این گزارش، باشندگان روستای میرزا اولنگ از روستای خود بصورت بیجا شده باقی مانده بودند.

مساعدت های بشردوستانه برای بیجا شدگان و جبران خساره به قربانیان

از خانواده های که منحیث باشندگان روستای میرزا اولنگ ثبت گردیدند (بیشتر از ۴۵۰ خانواده) تمام شان بیجا شده باقی ماندند که عمدتاً در شهر سرپل در مساجد یا با باشندگان شهر سرپل زندگی می کنند. حکومت محلی برای بیجا شدگان غذا و سرپناه فراهم ساخته است. مقامات دولتی و شهروندان برای باشندگان میرزا اولنگ حینیکه از روستای خود فرار می کردند و از ولسوالی صیاد به شهر سرپل می آمدند وسایل نقل و انتقال فراهم ساختند، هرچند تعداد زیادی از آنان پیاده به شهر سرپل آمدند.

هیئت دولت افغانستان، نمایندگی های ملل متحد و موسسات غیر دولتی در روز های بعد از بیجا شدن مردم، وضعیت مردم را ارزیابی نموده و مساعدت فراهم کردند. در جریان مأموریت حقیقت یابی یوناما در شهر سرپل، مقامات محلی گزارش دادند که آن ها منابع بیشتری از دولت مرکزی و جامعه جهانی درخواست کرده اند تا مساعدت ها که شامل غذا، سرپناه، لباس و مراقبت های صحی می باشد برای بیجا شدگان در شهر سرپل به گونه دوامدار ادامه یابد. یوناما اسناد متعددی را دریافت کرده که نشان دهنده پاسخ های دوامدار جامعه جهانی و موسسات محلی می باشد. اعزام هیئت های بیشتر دولتی از کابل، طبق گزارش، برای بررسی این واقعه برنامه ریزی شده است.

مقامات محلی به یوناما اطلاع دادند که بعضی از خانواده های مستحق - نه همه شان - از طرف دولت جبران خساره دریافت کردند.

همدستی طالبان با جنگجویان محلی که خود را به داعش یا دولت اسلامی منسوب می دانند

مقامات و شاهدان عینی ادعا کردند که در این حمله طالبان محلی و طالبان منطقوی دخیل بودند که از طرف ولایات همجوار آمده بودند و همچنین از سوی جنگجویان محلی منسوب به داعش یا دولت اسلامی نیز حمایت می شدند.

آنانی که یوناما با ایشان مصاحبه کرد، اظهار داشتند که همکاری و هماهنگی بین طالبان و جنگجویان محلی منسوب به داعش یا دولت اسلامی برای مدتی در ولسوالی صیاد به مشاهده رسیده است و باور بر این است که این همکاری بر اساس روابط خانوادگی و ارتباطات قبیلوی وجود داشته است. والی سرپل یک کنفرانس مطبوعاتی را در ۲۶ نومبر ۲۰۱۶ (۶ قوس ۱۳۹۵) برگزار کرد و در همین جلسه موجودیت داعش یا دولت اسلامی را در این ولایت و حملات مشترک شان را بالای نیروی های ملی امنیتی افغان و شبه نظامیان طرفدار دولت تأیید کرد. یوناما به رد یابی این پدیده (همدستی طالبان با داعش)، در ماه های اخیر ادامه داده است. به نظر می رسد که همدستی بین طالبان و داعش بر

اساس روابط بین فرمانده محلی که خود را به داعش یا دولت اسلامی منسوب می کند و فرمانده محلی / والی نام نهاد طالبان استوار باشد که گفته می شوند با هم خویشاوند هستند.

سخنگوی طالبان ذبیح الله مجاهد مسئولیت حمله را به دوش گرفت ولی کشته شدن افراد ملکی و همکاری طالبان با داعش یا دولت اسلامی را در جریان این حمله تکذیب کرد. سخنگوی متذکره به رسانه ها گفت که فرمانده که خود را به داعش منسوب می کند مربوط داعش نبوده و اظهار داشت که "این فرمانده در ولایت سرپل مربوط ما بوده و یکی از فرماندهان بسیار فعال ما و تحت امر و زیر بیرق ما بوده و به ما وفادار می باشد".^۹

در ۱۴ آگست، دولت اسلامی - ولایت خراسان بیانیه را از طریق اخبار نمایندگی "اعماق" صادر و ادعا کرد که "طبق یک منبع ساحوی، جنگجویان دولت اسلامی، سه روز قبل، ۵۴ شیعه را در روستای میرزا اولنگ به قتل رساندند و بالای روستاهای همجوار آن حملات انجام دادند. بر علاوه، نیروهای افغان تلاش دارند تا اداره قریه را دوباره بدست آورند".^{۱۰}

در حالیکه که مردم فرمانده منسوب به داعش را به عنوان شخصی که با داعش / دولت اسلامی بیعت کرده است می شناسند، یوناما هیچ معلوماتی مبنی بر ارتباط وی با دولت اسلامی ولایت خراسان یا با عملیاتی که اساس آن در ننگرهار است یا با دولت اسلامی در عراق یا شام ارتباط داشته باشد، ندارد.

برای معلومات بیشتر در مورد جنگجویان خودخوانده داعش در این ساحه به شمول ولایت همجوار جوزجان و بحث روی احتمال ارتباط با ولایت خراسان دولت اسلامی و دولت اسلامی در عراق و شام، لطفاً به گزارش نیمه اول سال ۲۰۱۷ یوناما در مورد حفاظت از افراد ملکی مراجعه شود.^{۱۱}

^۹ <https://www.nytimes.com/2017/08/06/world/asia/taliban-islamic-state-attack-afghanistan.html>

^{۱۰} قابل دسترس در https://twitter.com/Terror_Monitor/status/897176678438289408

^{۱۱}

نتیجه گیری

بین ۳ تا ۵ آگست ۲۰۱۷ در روستای میرزا اولنگ افراد ملکی و آنانی که از صف محاربه خارج شده بودند از طرف عناصر مخالف دولت به گونه عمدی به قتل رسانیده شدند. کشتار عمدی افراد ملکی و اشخاصی که در جنگ ها اشتراک مستقیم نداشته یا خارج از صف محاربه اند نقض جدی قانون بین المللی بشردوستانه تلقی می شود و می تواند جرایم جنگی محسوب گردد. یوناما دولت افغانستان را ترغیب می کند تا فوراً حمله ای را که در روستای میرزا اولنگ رخ داده بررسی و مرتکبین آن را مورد پیگرد قرار دهد.

بتاریخ ۱۵ آگست نبش قبر اجساد صورت گرفت یا اجساد از قبر های دسته جمعی و سایر جا ها بدون راه اندازی هیچ طرز العمل تحقیقاتی طب عدلی یا مرتبط به آن از خاک بیرون کشیده شد. بویژه، یوناما گزارشات موثقی را بدست آورد که نشان می دهد نیرو های امنیتی نبش قبر هر یک از قربانیان را مطابق به پروتوکول هایی که در رابطه با قبر های دسته جمعی وجود دارد، به شکل درست ثبت نکردند. عدم موجودیت چنین طرز العمل ها می تواند روی توانایی برای تأمین حقیقت یابی در آینده، تاثیرات منفی برجای بگذارد.

یوناما می پذیرد که نگرانی های عملیاتی و محافظتی، احتمالاً باعث شده تا نبش قبر اجساد با عجله صورت گیرد. ولی، یوناما از این هم آگاه است که نیرو های ملی امنیتی افغان دارای تیم های آموزش دیده طب عدلی می باشند که این تیم ها باید به سهولت آماده رفتن در ساحه می بودند، یا حداقل به آنانی که در ساحه بودند مشوره می دادند تا محلات مهم حادثه را به شکل درست بررسی می کردند و مشوره های شان باید به گونه دقیق تطبیق می گردید.

پیشنهادات

عناصر مخالف دولت (طالبان):

- هدف قرار دادن تمام افراد ملکی و اهداف ملکی فوراً متوقف گردد.
- اعلامیه هایی که از طرف رهبری طالبان صادر گردیده و در آن حملات علیه افراد ملکی ممنوع قرار داده شده است، تطبیق شود؛ امریه هایی که در آن به اعضای طالبان امر شده است که از وارد کردن تلفات به افراد ملکی خودداری و جلوگیری شود، تطبیق شوند.

- گزارشات در مورد قتل افرادی که مطابق به قوانین بین المللی بشردوستانه در برابر حمله، تحت محافظت قرار دارند و هم گزارشات دامن زدن به اعمالی که از طرف شخص یا اشخاصی که تحت امر طالبان هستند یا نیروهای مادون شان می باشند و باعث می شود نفرت های منطقی، نژادی یا مذهبی و تبعیض، دشمنی یا خشونت تحریک گردد، تحقیق و اقدامات لازمی را برای تأمین پاسخگویی روی دست گیرند.

دولت افغانستان

- اطمینان حاصل شود که تحقیقات در مورد حمله به طور عاجل، غیرجانبدارانه و شفاف باشد و پیگرد مرتکبین و جبران خساره برای قربانیان این حمله تأمین گردد.
- جبران خساره، مطابق به قوانین افغانستان، برای تمام زخمیان قربانی شده که واجد شرایط اند و برای خانواده های آنانی که جان شان را از دست داده اند تأمین گردد.
- بهره گیری کامل از ظرفیت موجود طب عدلی در تحقیقات، تا تمام مدارک بالقوه محافظت شده و قابل دسترسی باشد؛ و بتواند تلاش ها در پیگیری و تأمین پاسخگویی را حمایت نماید.